

МАУП

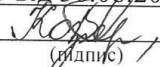
Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра права

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк Є. І.
(ПІБ)
30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри права
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 30.08.2024 р.
Завідувач кафедри
(підпис)

к.ю.н., доц. Яворська В. Г.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Релігієзнавство

спеціальності: 081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня: перший (бакалаврський)
(назва освітнього ступеня)

освітньої програми: Право
(назва освітньої програми)

спеціалізації: _____
(назва спеціалізації)

Львів 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Керасюк Мар'яна Миронівна, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри права

Викладач:

Керасюк Мар'яна Миронівна, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри права

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права
Протокол від 30.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри В. Г. Яворська
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Право»
(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми В. Г. Яворська
(підпис)

Силябус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з

навчально-методичної та виховної роботи Є. І. Парфенюк
(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Релігієзнавство
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредитів / 90 год. Лекції : 26 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 50
Терміни вивчення дисципліни	IV семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-prava-bakalavrskyy-pershyy-riven/vybirkovi-navchalni-dystsypliny/relihiyeznavstvo/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	Керасюк Мар'яна Миронівна
	Кандидат історичних наук
	доцент
	доцент кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	Історія та культура України, Релігієзнавство
Напрями наукових досліджень	Інноваційна діяльність у системі освіти в умовах війни, самостійна робота студентів як засіб ефективного застосування предметних компетентностей на заняттях з історії та культури України , <u>культурне та релігійне життя в Україні</u> , судові реформи гетьманів України Данила Апостола та Кирила Розумовського, утворення козацько-гетьманської держави за часів національно-визвольної війни 1648-1657, сучасна українська церква під час війни, суспільно-політичне становище України в умовах «гібридної війни»
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0009-0009-9690-3725 Google scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=VMKGpYsAAAAJ&hl=uk
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	maryana10leskiv@gmail.com

Контактний тел.	+38(097)3049887
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/osobovyy-sklad-kafedry/kin-dotsent-dotsent-kafedry-prava---kerasyuk-maryana-myronivna/

Анотація курсу. «Релігієзнавство» є наукою та навчальною дисципліною, яка вивчає закономірності виникнення, розвитку та функціонування релігії, окреслює релігію як специфічне ціннісно-світоглядне явище культури. Цей курс надасть здобувачам освіти теоретичні знання про основні етапи розвитку релігійного феномену та розкриває його суть впродовж історії людства; передбачає розробку інструментарію для аналізу базових понять та закономірностей розвитку духовно-релігійної інфраструктури людства; формує вміння інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури, гуманізму, демократії й особистого духовного самовдосконалення; розвиває вміння вести світоглядний діалог і науково-дослідну роботу відповідно до вимог сучасної науки.

Предмет вивчення дисципліни – природа та сутність релігії, її філософські, соціологічні, етичні, культурологічні, політичні та історичні ознаки.

Мета курсу: формування систематичних знань про релігію як історичне та соціальнодуховне явище та науку, що її вивчає, а також розширити кругозір здобувачів освіти, допомогти оволодіти методами і прийомами спілкування з представниками різних конфесій.

Завдання навчальної дисципліни: засвоїти головні філософські, феноменологічні, психологічні, соціологічні, теологічні підходи щодо розуміння виникнення, сутності та функціонування релігії; опанувати понятійно-категоріальний апарат сучасного академічного релігієзнавства, релігійних термінів та вміти ними оперувати; розвинути навички самостійної роботи студентів, методологічної чіткості мислення, аналітичної та пізнавальної активності; популяризувати толерантне та гуманне ставлення до існуючих релігійних напрямків та їх представників; розуміти існуючі моделі взаємовідносин сучасної української держави та Церкви на базі діючого законодавства в Україні.

Пререквізити навчальної дисципліни. Курс «Релігієзнавство» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Історія держави та права України».

Програмні компетентності.

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Загальні:	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу
ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Результати навчання:

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Зміст навчальної дисципліни.**Тематичний план навчальної дисципліни**

№	Теми	Кількість годин, з них:			
		лекції (Л)	семіна р. зан. (СЗ)	практ. зан. (ПЗ, ЛЗ)	сам. роб. студ. (СРС)
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади «Релігієзнавства»					
1	Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна	4	2		6
2	Релігія як предмет дослідження	4	2		6
3	Основні елементи та функції дослідження	6	2		6
	Модульна контрольна 1.				
Змістовий модуль 2. Основні види релігій: минуле та сучасність					
4-6	Ранні форми релігій. Давні вірування праукраїнців	4	2		8
7	Національні релігії: історія виникнення	4	2		6
8-9	Буддизм та іслам: історія та сучасність	2	2		8

10	Християнство: витоки, віровчення, еволюція	2	2		6
	Модульна контрольна 2.				
	Разом: 90	26	14		50

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-візуалізації, лекції пресконференції, лекції-диспути.

Проблемна лекція як активний метод навчання передбачає створення проблемної ситуації викладачем, яку в ході заняття учасники освітнього процесу повинні спільно вирішити. Така форма роботи сприяє формуванню критичного мислення, мотивує до вивчення предмета, виробляє навички співпраці та фахового спілкування по темі.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-візуалізація передбачає використання викладачем різних демонстраційних матеріалів, які не тільки доповнюють словесну інформацію, а являються самостійним, цілком завершеним, носієм інформації. При цьому, необхідно врахувати швидкість сприйняття такої інформації кожним студентом, вибрати відповідний ритм подачі матеріалу, активно комунікувати з аудиторією.

На *лекції пресконференції* студенти ставлять питання з досліджуваної теми викладачу, на які він, протягом заняття, відповідає. Її доцільно проводити на різних етапах вивчення теми, необхідно лише чітко ставити мету та завдання.

Лекція-диспут включає коротке вступне слово викладача на початку заняття та полемічна дискусійна бесіда з учасниками навчального процесу. Функції лектора передбачають таку постановку запитань, що веде до зіткнення думок і, відповідно, до пошуку аргументів, поглибленого аналізу навчальних проблем. Методична майстерність лектора передбачає не лише вміння читати лекцію-монолог, відповідати на запитання, вести бесіду, а й навички організації суперечки і вмілого керування ним. Тему дискусії потрібно обирати і розробляти попередньо. Тема повинна давати можливість учасникам дискусії прийти до кінцевого результату, знайти оптимальне вирішення зазначеної проблеми.

Метою **семінарських/практичних занять** є розвиток творчої самостійності студентів, зміцнення їх інтересу до науки та наукових досліджень, опанування науковим апаратом, набуття навичок оформлення наукових робіт, усного та письмового викладу матеріалу. Студенти опрацьовують інформацію вдома, а під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено *семінари-бесіди* (круглий стіл, форум, дебати, симпозіум); *семінари із використанням ігрових ситуацій* (наукові конференції, прес-конференції); *комбіновані семінарські заняття* (студенти представляють доповіді, реферати, повідомлення, які переходять у розгорнуту бесіду або дискусію); *наукові семінари; спецсемінари*.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації.

Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Залік проводиться в усній формі на останньому семінарському занятті.

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	6	6
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарському занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-		70		80
Максимальна кількість балів:			150		
150:100=1,50. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,50 = загальна кількість балів.					

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тест;
- виконання практичного завдання;
- презентації студентів.

** Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Під час вивчення курсу виконуються 2 самостійні роботи.

***Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 10 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум **5 балів** (0,5 балів за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Під час вивчення курсу виконуються 2 самостійні роботи.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали

- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Функції та роль релігії в суспільстві.
2. Місце релігії в історії і культурі людства.
3. Основні типи релігійно-філософського світогляду: політеїзм, монотеїзм, пантеїзм, деїзм.
4. Класифікація релігій.
5. Уявлення про Бога як основа релігійних вірувань.
6. Первісні форми вірувань.
7. Релігія давніх цивілізацій.
8. Загальні риси національних релігій.
9. Дохристиянські вірування прадавніх слов'ян.
10. Релігії народів Індії: індуїзм, джайнізм.
11. Основні поняття і засади індуїзму; карма і сансара.
12. Конфуціанство і даосизм.
13. Іудаїзм як перша монотеїстична релігія.
14. Священні книги іудаїзму. Тора. Талмуд.
15. Буддизм як перша світова релігія.
16. Основні напрями буддизму.
17. Буддизм: легенда про життя засновника буддизму та чотири благородні істини.
18. Соціально-економічні та історичні умови виникнення християнства.
19. Біблія як Святе Письмо та історично-літературна пам'ятка.
20. Біблія - основа християнського світогляду. 10 заповідей та Нагірна проповідь.
21. Основи християнського віровчення і культу.
22. Основні етапи історії християнської церкви.
23. Православні свята і таїнства.
24. Католицизм: загальна характеристика.
25. Історія виникнення і загальні засади протестантизму.
26. Організаційні, культові та догматичні особливості протестантських церков.
27. Загальна характеристика основних напрямків протестантизму в Україні.
28. Структура Біблії.
29. Основні ідеї Старого та Нового заповіту.
30. Основні православні свята. Таїнства та обряди
31. Греко-католицька церква в Україні.
32. Православ'я в сучасній Україні. Надання томосу про автокефалію ПЦУ.
33. Історія виникнення і розповсюдження ісламу.
34. Сучасна релігійна ситуація в Україні.

**Шкала оцінювання успішності студента за результатами
підсумкового контролю**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Релігієзнавство» (для бакалаврів) передбачає:

- дотримання принципів об'єктивності, неупередженості, всесторонності у висвітленні історичних подій;
- роботу в команді, кооперацію, співпрацю у підготовці до семінарських занять, самостійної роботи студентів;
- дотримання принципів академічної доброчесності, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної навчатися, займатися науково-практичною діяльністю, дотримуючись відповідних етичних та правових норм.
- обов'язкове відвідування лекцій та семінарських занять, що впливає на підсумкове оцінювання;
- виконання завдань у встановлений термін, відпрацювання пропущених занять під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- самостійну підготовку презентацій, доповідей, виступів, рефератів, які мають бути авторськими і оригінальними.
- забезпечення літературою, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача);
- списування та плагіат.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни.

1. Релігієзнавство : Методичні вказівки з проведення семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. М. М. Керасюк . Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 20 с.
2. Релігієзнавство : Методичні вказівки з самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. М. М. Керасюк. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 20 с.

Рекомендовані джерела інформації.

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Лубська М. В., Лубський В. І., Лубська Т. І., Білозор Д. В., Кудин О. О. Історія релігій світу. Київ : Вид-во Центр учбової літератури, 2023. 852 с.
2. Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник. Київ : ЦУЛ, 2020. 448 с.
3. Москалець В. Психологія релігії : підручник. Київ : Ліра, 2021. 192 с.
4. Паньків О. Роль релігії в сучасних суспільних процесах : посібник. Львів : Львівська політехніка, 2020. 268 с.
5. Плахтій М. П., Сулятицька Т. В. Релігієзнавство : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 168 с.

Додаткова:

6. Вакін В. Церква Христова. Місія, традиції, сьогодення. Київ : Дух і літера, 2022. 384 с.
7. Васильєва І. В., Гололобова К. О., Лубський В. І., Лубська Т. І. Стародавні релігії світу та їх віроповчальні тексти. Київ: Вид-во Центр учбової літератури, 2023. 826 с.
8. Герчанівська П. Е. Різноманіття форм ісламу: інваріантність і варіативність *Культура і сучасність* : альманах. 2020. № 2. С. 3-9
9. Голловей Р. Коротка історія релігії. Київ : Наш формат, 2023. 256 с.
10. Керасюк М. М., Матюшко Л. І. Культурне та релігійне життя в Україні (1917-1919 рр.). *День соборності України: історико-політологічні дискусії* : зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2023. Вип. 10. 302 с. С. 114-129.

11. Лозовий В., Требін М., Горлач М., Жиленкова І. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підручник. Київ : Вид-во Центр навчальної літератури. 2020, 1020 с.
12. Мельник В. Теорія і практика маздакізму: соціально-правовий аспект. *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Вип. 30. С.183-190.
13. Протеро С. Вісім релігій, що панують у світі: чому їхні відмінності мають значення. Київ : Book Chef, 2022. 464 с.
14. Серль Дж. Т. Богослов'я у пост-християнському світі. Київ : Дух і літера, 2020. 272 с.
15. Старовойт А.В. Особливості релігії стародавніх єгиптян. *Вісник студентського наукового товариства* : зб. наук. пр. студентів, магістрантів і аспірантів / за заг. ред. О. В. Мельничука. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. Вип. 26. 207с.
16. Черкашина А. Зороастризм у сучасному світі. Сходознавство. *Актуальність та перспективи* : матеріали доп. V Міжнар. наук.- метод. конф. (м. Харків, 29 берез. 2024 р.) : у 2 ч. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; уклад. : Н. В. Руда, Л. М. Ямпольська, І. А. Скрязловська та ін. Харків, 2024. Ч. 2. С. 192-194.

Електронні ресурси:

- <https://www.yakaboo.ua/ua/teologichno-politichnij-traktat.html>
https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Religious_studies
<https://ure-online.info/biblioteka/>
<http://risu.org.ua/> – Релігійно-інформаційна служба України.
<http://www.religion.in.ua/> – Релігія в Україні. Незалежний інтернет-ресурс.
<http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.І. Вернадського.
<https://nlu.org.ua/> – Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Релігієзнавство»

Разом: 90 год., з них 26 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 50 год.

Кількість балів за семестр	151 балів						
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			
Назва модуля	Теоретико-методологічні засади «Релігієзнавства» (70)			Основні види релігій: минуле та сучасність (81)			
Лекції	1 (2 бали)	2 (2 бали)	3 (3 бали)	4-6 (2 бали)	7 (2 бали)	8-9 (2 бали)	10 (1 бал)
Теми лекцій	Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна	Релігія як предмет дослідження	Основні елементи та функції дослідження	Ранні форми релігій. Давні вірування праукраїнців	Національні релігії: іудаїзм, індуїзм, конфуціанство, синтоїзм	Буддизм: умови виникнення, основи віровчення, буддизм в Україні	Християнство: витоки, віровчення, еволюція
Семінарські заняття	1 (10+1 балів)	2 (10+1 балів)	3 (10+1 балів)	4-6 (10+1 балів)	7 (10+1 балів)	8-9 (10+1 балів)	10 (10+1 балів)
Теми семінарських занять	Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна	Релігія як предмет дослідження	Основні елементи та функції дослідження	Ранні форми релігій. Давні вірування праукраїнців	Національні релігії: іудаїзм, індуїзм, конфуціанство, синтоїзм	Буддизм: умови виникнення, основи віровчення, буддизм в Україні	Християнство: витоки, віровчення, еволюція
Самостійна робота	1 (5 балів)			2 (5 балів)			
Поточний контроль	модульна контрольна робота № 1 (25 балів)			модульна контрольна робота № 2 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,51						

